

HANDLINGSPLAN FOR MENNESKER MED FUNKSJONSNEDESETTELSER

2013-2015

BYDEL GRÜNERLØKKA

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Bystyret har vedtatt at alle virksomheter skal utarbeide egne handlingsplaner for mennesker med funksjonsnedsettelse med konkrete tiltak på Oslo kommunes satsningsområder.

Arbeidet, oppbygningen og utformingen av planen er gjort i tråd med Oslo kommunes veileder for utarbeidelse av virksomhetenes handlingsplaner.

Bydelens handlingsplan tar derfor utgangspunkt i Oslo kommunes innsatsområder: Kunnskap om funksjonshemmede, rehabilitering og habilitering, arbeid og sysselsetting, bolig, individuell plan, transport og frivillighet. En del av handlingspunktene er videreført fra forrige plan ettersom bydelen må jobbe fortløpende med disse. Hvert innsatsområde innledes med en kort begrepsavklaring og Oslo kommunes målsetting for området. Deretter følger bydelens egne målsettinger og tiltak for området.

1.2 Føringer, målgruppe og overordnede mål for planen

Handlingsplanen tar utgangspunkt i føringene i Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse og skal bygge på grunntankene respekt, menneskeverd og likeverd.

Målgruppe for handlingsplanen er alle med funksjonsnedsettelse som bor i og/ eller er ansatt i Bydel Grünerløkka.

Hovedmål for handlingsplanen er i følge Oslo kommunes veileder:

- *Å legge forholdene til rette for at mennesker med funksjonsnedsettelse skal kunne ha et mest mulig selvstendig liv med deltagelse og likestilling i Oslo*
- *Bidra til at mennesker med funksjonsnedsettelse behandles som likeverdige og med respekt.*

Planen må ses i sammenheng med bydelens strategiske plan 2012- 2015, plan for universell utforming, plan for psykisk helse, rusmiddelpolitisk handlingsplan, handlingsplan for opplæring, kompetanseutvikling og likeverd, folkehelseplan og handlingsplan for barn og unge i vanskelige livssituasjoner og boligsosial handlingsplan.

1.3 Begrepsavklaring

Med nedsatt funksjonsevne menes tap eller skade på en kroppsdel eller en av kroppens funksjoner. En funksjonsnedsettelse behøver ikke resultere i begrensninger i samfunnsmessig deltagelse.

Funksjonshemming oppstår først når det foreligger et gap mellom individets forutsetninger og omgivelsenes utforming eller krav til funksjon på områder som er vesentlig for etablering av selvstendighet og sosial tilværelse.

Funksjonshemming er altså ikke bare knyttet til individuelle egenskaper og biologiske forhold, men også i større eller mindre grad til situasjonen og omgivelsene. Omgivelsenes utforming og den konkrete situasjon vil være bestemmende for hvilken grad den enkelte opplever å være funksjonshemmet.¹

2.0 Situasjonsbeskrivelse Bydel Grünerløkka.

Bydel Grünerløkka har 49307 innbyggere per 01.01.12. Bydelen har de siste årene hatt en stor økning i innbyggertall, fra 2010- 2012 har det økt med 8 % prosent. Befolkningsutviklingen i bydelen viser stor vekst i unge voksne og barn, nedgang i eldre over 80 år.

Bydelen har både tettbebygde urbane områder og områder med småhus - og villabebyggelse. Flere store boligprosjekt er gjennomført, nye er påbegynt, noe som fortsatt fører til stor vekst i befolkningen. Den gamle bebyggelsen i bydelen kan gi utfordringer med tilrettelegging, mange leiligheter er små og uten heis. Den nye boligmassen har ofte heis og er mer tilrettelagt enn den eldre bebyggelsen, men også her finnes det utfordringer. Bydelen har strøkgater med forretningsliv, parkområder og møteplasser både for frivillig aktivitet og som del av tjenesteytingen. Universell utforming er vesentlig for å gi alle like muligheter, både sosialt og fysisk. Bydelen har en egen handlingsplan for universell utforming.

Bydel Grünerløkka er en bydel der alle har like muligheter og samme rettigheter Ulike løsninger er veien til helhet og likeverd. Bydelen skal ha kompetente og engasjerte medarbeidere som sikrer tilpassede tilbud i dialog med brukere og innbyggere. Videre ønsker bydelen gjennom sine tjenester å fremstå som inkluderende, forutsigbar, tydelig og redelig. Dette er i tråd med Oslo Kommunes verdigrunnlag. Bydelen har avtale om inkluderende arbeidsliv og har utviklet egen handlingsplan for inkluderende arbeidsliv som en delplan under bydelens ”Handlingsplan for opplæring, kompetanseutvikling og likeverd”.

Bydelen har et velutviklet tjeneste tilbud, men også her ser man en endring i forhold til befolkningsutviklingen. Det vil fortsatt være behov for barnehageplasser og nye tiltak til barn og unge. Bydelens pleie, rehabilitering og - omsorgstjenester opplever en økning i yngre brukergruppe. Andel brukere i hjemmetjenesten under 67 år var 31.12. 2011 på 48 %. mens snittet i Oslo i 2011 var 33,8 %. Andelen brukere av hjemmetjensten i bydelen var 30.8.2012 på 51 % .

Mer ansvar flyttes over fra spesialisttjenesten til førstelinjetjeneste, blant annet som en konsekvens av samhandlingsreformen. Det fører til at bydelen får brukere med mer sammensatte behov og endrede krav til utforming av tjenestene.

3.0 Innsatsområder

3.1 Kunnskap om funksjonshemmede

Personer med nedsatt funksjonsevne utgjør en stor andel av befolkningen og andelen med funksjonstap øker med alderen. Mange møter samfunnskapte og lite rasjonelle barrierer som kan oppleves som et hinder for aktivitet og deltagelse.

¹

Oslo kommunes veileder for utarbeidelse av handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse.

*Diskriminerings – og tilgjengelighetsloven trådte i kraft 1.1.2009. Loven har bestemmelser om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne, blant annet når det gjelder ansettelse og rekruttering.*²

I Oslo kommune skal:

- *Alle aktuelle virksomheter informere og skolere berørte ansatte om diskriminerings – og tilgjengelighetsloven.*³

Bydel Grünerløkka skal	Tiltak	Ansvar	
Følge diskriminerings – og tilgjengelighetsloven	• Gjøre alle ansatte kjent med og bevisst på diskriminerings - og tilgjengelighetsloven	Tjenesteledere	
Bidra til å minske diskriminering i lokalmiljøet samt bedre tilgjengelighet for alle	• Gjøre lokalmiljøet oppmerksom på tiltak som kan hindre diskriminering etter tips fra rådet for funksjonshemmede og bruk av internettsidene. • Tilgjengelighet for bevegelseshemmede knyttes til høringsuttalelsene for skjenkebevillinger • Tilgjengelighet for bevegelseshemmede knyttes til omregulering og ombygging der bydelen er høringsinstans • Ved utleie av fortau skal avtaler ikke forlenges når det er avdekket gjentatte brudd på betingelsen i leiekontrakten • Arbeide for fremkommelighet og	Sekretær for Rådet for funksjonshemmede Bydelsdirektør Bydelsdirektør Bydelsdirektør Avdelingsdirektør HR og administrasjon	.

²

Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

³

Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

	merking i de parkene som bydelen har ansvar for.		

3.2 Rehabilitering og habilitering

Når det gjelder rehabilitering og habilitering er det viktig å sikre virksomhetens kunnskap, kompetanse og kapasitet på dette området. Dette kan blant annet foregå ved at bydelene i større grad samarbeider med etatene, med hverandre og med eksterne aktører. Like viktig er samarbeidet med brukerne og brukerens pårørende i habiliterings- og rehabiliteringsarbeid.⁴

Oslo kommune skal:

- Legge til rette for vedlikehold, erfaringsutveksling og utvikling av kompetanse
- Legge til rette for brukermedvirkning, samarbeid med hjemmet og bidra til medvirkning fra foreldre/ pårørende/ foresatte.
- Styrke støttekontakt – og avlastningsordningen
- Arbeide for at tilbudet av helse – og sosialtjenester til funksjonshemmede og kronisk syke skal ha et omfang og en kvalitet som bidrar til selvstendighet og livskvalitet
- Ta initiativ til nødvendig koordinering mellom første – og andrelinjetjeneste⁵

Bydel Grünerløkka skal	Tiltak	Ansvar	
Legge til rette for tidlig tverrfaglig samarbeid	• Tidlig oppnevning av koordinator og etablering av ansvarsgruppe • Utarbeidelse av individuell plan • Samarbeid med instanser utenfor bydel	Tjenesteledere Tjenesteledere Avdelingsdirektør helse- og sosial	
Legge til rette for brukermedvirkning	• Utarbeide mål og tiltak i samarbeid med	Tjenesteledere	

⁴

Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

⁵

Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

	bruker. • Tilbud om ansvarsgrupper for de som har behov for det. • Dialog med bruker i utførelsen av tjenestene	Tjenesteledere Tjenesteledere	
Legge til rette for et meningsfylt og aktivt liv	• Tilbud om støttekontakt/ treningskontakt etter behov • Tilby kurs i fysisk aktivitet for støttekontakter gjennom partnerskapsavtale med Helse – og velferdsetaten og Oslo Idrettskrets. • Videreutvikle bassengtilbudet og tilbudet om terapiridning for barn og unge • Kompetanseheving blant ansatte i tema – tilrettelagt fysisk aktivitet for alle barn og unge (Habiliteringsprosjektet)	Seksjonssjef bestillerenheten. Seksjonssjef bestillerenheten. Leder for ergo – og fysioterapitjenesten for barn og unge Leder for ergo – og fysioterapitjenesten for barn og unge	
Fokus på rehabilitering i eget hjem	• Hjemmetjenesten skal ha fokus på å gi hjelp til selvhjelp. • Utvikle modell/ metode for å yte rehabilitering.	Seksjonssjef hjemmetjenesten Seksjonssjef hjemmetjenesten.	
Utvikle samarbeidet med spesialisthelsetjenesten.	• Delta i nettverkssamlinger i regi koordinerende	Seksjonssjef bestillerenheten	

	rehabiliterende enhet ved lokal sykehus / sektor. • Delta i ulike samarbeidsmøter barn/ unge ved Ullevål sykehus. • Følge opp eksisterende samarbeidsavtaler	Seksjonssjef familiesenteret Avdelingsdirektør Oppvekst. / avdelingsdirektør helse og sosial	

3.3 Arbeid og sysselsetting

For å øke funksjonshemmedes deltagelse i arbeidsliv og sysselsetting kreves en strategi som stimulerer den enkelte virksomhet til å ansette flere personer med funksjonsnedsettelse. Arbeid er en døråpner til en sosial arena, og til goder som for eksempel bedret økonomi og personrettigheter. Oslo kommune er en av landets største arbeidsplasser, og bør gå foran når det gjelder å tilrettelegge for ansettelse av funksjonshemmede. Oslo kommune skal gjennom sin personalpolitikk arbeide for å tilsette funksjonshemmede i stillinger.⁶

Oslo kommune skal:

- Som arbeidsgiver legge forholdene til rette for mennesker med funksjonsnedsettelse som ønsker seg arbeid.
- Øke kunnskapen om et mer inkluderende arbeidsliv i kommunens virksomheter
- Arbeide for at virksomhetene oppfordrer mennesker med nedsatt funksjonsevne til å søke stillinger der det er mulig
- Utarbeide informasjon til arbeidsgivere i kommunen om støtteordninger som finnes for tilrettelegging for funksjonshemmede på arbeidsplassen
- Sikre at virksomhetene innkaller minst en kvalifisert søker med nedsatt funksjonsevne, så sant det er noen slike søkere, til ansettelsesintervju ved utlysning av nye stillinger
- Dele statens målsetting om at 5 % av alle nyansatte de neste to årene skal være personer med nedsatt funksjonsevne.
- Sikre at alle bydeler, virksomheter og foretak i Oslo kommune overholder avtalen, med tilleggsavtale, om inkluderende arbeidsliv.⁷

⁶

Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

⁷

Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

3.4 Bolig

Et trygt og godt sted å bo hører med til basale behov hos alle mennesker. Dersom personer med funksjonshemninger ikke selv greier å skaffe seg et tilrettelagt botilbud, må kommunen bidra til dette.⁸

Oslo kommune skal:

- *Ha differensiert boligtiltak og boformer tilpasset individuelle behov og utfordringer*
- *Bidra til at den statlige finansieringsordning for kjøp og etablering av egen bolig brukes aktivt*
- *I mindre grad samlokaliserte boliger for funksjonshemmede, og heller satse på tilrettelegging i etablerte boligområder.⁹*

Bydel Grünerløkka skal	Tiltak	Ansvar	Frist
Bidra til at funksjonshemmede kan bo i boligen de har	• Tilrettelegging av bolig ved ergoterapitjenesten• Tildele lån og tilskudd (behovsprøvd)	Seksjonssjef hjemmetjenesten Seksjonssjef NAV- sosial.	

3.5 Individuell plan

Individuell plan er en lovfestet rettighet for personer med behov for langvarige og koordinerte tjenester. Tjenesteapparatet har i slike tilfeller plikt til å utarbeide individuell plan. Ordningen er frivillig for brukere av koordinerte tjenester. Sentralt i ordningen er koordinatorfunksjon som gjør at brukeren eller pårørende får en person i tjenesteapparatet å forholde seg til.¹⁰

Oslo kommune skal:

- *Sørge for at informasjon om individuell plan er tilgjengelig for brukere og ansatte*
- *Ha en koordinator i aktuelle virksomheter med kompetanse på å koordinere brukernes behov*
- *Videreutvikle lokalt samarbeid med NAV*
- *Sikre at tjenester og tiltak i den enkeltes individuelle plan blir gjennomført som forutsatt.¹¹*

Bydel Grünerløkka skal	Tiltak	Ansvar	Frist
Øke kompetansen hos ansatte på å utarbeide IP og lede ansvarsgrupper	• Ta i bruk nettbasert verktøy for individuell plan	Avdelingsdirektør helse - og sosial, avdelingsdirektør	

⁸ Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

⁹ Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

¹⁰ Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

¹¹ Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

	• Videreutvikle koordinatorrollen	oppvekst. Seksjonssjefer	
Samarbeide med sektorsykehus og sektorbydeler	• Følge opp arbeid med individuell plan der dette er igangsatt ved innleggelse på sykehus.	Seksjonssjef bestillerenheten, seksjonssjef familiesenteret.	

3.6 Frivillighet

*Frivillige organisasjoner er viktige samfunnsdeltakere, og har en stor evne til å skape engasjement og fellesskap. Oslo kommune gir årlig økonomisk støtte til mange organisasjoner og ønsker å legge vekt på å utvikle samarbeidet mellom frivillige organisasjoner og kommunen.*¹²

Oslo kommune skal:

- Videreutvikle samarbeidet med frivillige organisasjoner for å bedre tilbud som inkluderer alle
- Legge til rette for at flere funksjonshemmede skal ha større mulighet til å utøve idrett og fysisk aktivitet.¹³

Bydel Grünerløkka skal	Tiltak	Ansvar	
Legge til rette for fritidsaktiviteter for barn og voksne med funksjonsnedsettelse	• Videreføre partnerskapsavtale med Oslo Idrettskrets • Utvikle samarbeidet med lokale idrettslag om integrerte og tilrettelagte tilbud, inklusiv tildeling av frivillighetsmidler • Samarbeide med et eldresenter om tilbud for voksne med funksjonsnedsettelse	Avdelingsdirektør helse- og sosial, avdelingsdirektør oppvekst Avdelingsdirektør oppvekst Avdelingsdirektør helse- og sosial	

¹² Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

¹³ Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

